

Guia docent

2059826 - EVG – Ètica, valors i gènere

Última modificació: 8/06/2025

Unitat responsable:	Universitat Politècnica de Catalunya		
Unitat que imparteix:	205 - ESEIAAT - Escola Superior d'Enginyeries Industrial i Aeroespacial i Audiovisual de Terrassa - UPC - Campus de Terrassa		
Titulació:	Diploma Sènior Universitari en Ciència, Tecnologia i Societat		
Curs: 2025 - 2026	Crèdits: 5.0	Idiomes: Català	

PROFESSORAT

Professorat responsable:	Marta Palacín (coordinadora)(martapalacin@hotmail.com)
Altres:	Rosa Garcia-Hernández Hypatia Pétriz Marta Palacín

COMPETÈNCIES DE L'ASSIGNATURA

Desenvolupar la reflexió crítica sobre temes ètics.

Adquirir hàbits de lectura de textos.

Practicar el diàleg a l'aula.

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

A l'Atenes del segle V a.C. Sòcrates exhortava la gent a examinar la pròpia vida per saber si aquesta era realment digna de ser viscuda. Per fer això, Sòcrates va ser declarat culpable dels càrrecs d'impietat i de corrupció del jovent i fou condemnat a mort. Aquest fet és el tret de sortida d'una tradició ètica que arriba fins a nosaltres. El curs que proposem parteix d'aquesta voluntat socràtica de plantejar-nos preguntes sense reserves, tot establint un diàleg valent i profund amb els altres, amb la intenció d'ajudar-nos a aclarir, en la mesura del possible, la nostra situació actual en el món del segle XXI. I ho volem fer tenint present de manera central les aportacions d'autores i les qüestions de gènere.

Amb aquest objectiu, el curs tindrà tres blocs ben diferenciats tot i que vinculats: (1) en primer lloc, Hypatia Pétriz plantejarà algunes qüestions sobre el pensament de les dones, la seva relació amb el pensament i la política feminista, tot presentant algunes discussions centrals per a la seva història. (2) Seguidament, Rosa Garcia-Hernández introduirà l'Economia Feminista com a corrent de pensament crític, presentant els seus conceptes i elements d'anàlisi més importants i les seves aportacions a les polítiques econòmiques, tot a través de les contribucions de dones economistes referents. (3) Finalment, Marta Palacín oferirà una història de la filosofia des de l'antiga Grècia fins al nostre temps fent èmfasi en l'ètica i la política, especialment en aportacions fetes per filòsofes.

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

1. Introducció a l'assignatura. Feminisme, gènere i diferència sexual. Fonaments (a càrrec d'Hypatia Pétriz)

1. Introducció. Tradició i transmissió en el pensament filosòfic. Hannah Arendt, Adriana Cavarero i Françoise Collin (1 oct)
2. El sufragisme als s. XVIII i XIX. Mary Wollstonecraft i Sojourner Truth (8 oct)
3. "La dona trencada". Simone de Beauvoir i el pensament feminista (15 oct)
4. "A l'alçada d'un univers sense respostes". Carla Lonzi, el separatisme i l'autoconsciència (22 oct)
5. "Les eines de l'amo mai no desmontaran la casa de l'amo". Pensament *queer*, feminismes no hegemònics i decolonials: Audre Lorde i Gloria Anzaldúa (29 oct)

2. Qüestions d'economia feminista (a càrrec de Rosa Garcia-Hernández)

- 2.1. L'Economia feminista i la història del pensament econòmic. Conceptes claus. Dones economistes referents. (5 nov)
- 2.2. Indicadors. Enquestes d'usos del temps. Desigualtats de gènere en el mercat de treball. (12 nov)
- 2.3. Polítiques econòmiques amb perspectiva de gènere. Pressupostos amb perspectiva de gènere (19 nov)

3. Filosofia pràctica en un recorregut històric que inclou la veu d'autores (a càrrec de Marta Palacín)

- 1.1. Quins valors transmet el mite i per què parlem de pas al *logos*? De les deesses a Safo sense oblidar Eva i Pandora (26 nov)
- 1.2. Sofistes, Sòcrates, Plató i Aristòtil. La influència d'Aspàsia i Diòtima en l'educació a l'Atenes clàssica. Breu comparativa amb Esparta i Macedònia. (3 des)
- 1.3. Ètiques diverses per a un mateix temps de crisi: epicuris, estoics i cínics. Les paraules d'Hipàrquia (10 des)
- 1.4. Antiguitat tardana i Edat Mitjana. De la Biblioteca d'Alexandria amb Hipàtia a la cort d'Anna Comnè i la religiositat d'Hildegarda de Bingen i Margarida Porete (17 des)
- 1.5. Renaixement. Una lectura dels canvis en ètica i política a partir de les utopies, amb èmfasi en *La ciutat de les dames*, de Christine de Pizan, i *El mèrit de les dones*, de Moderata Fonte (14 gen)
- 1.6. Modernitat. Contes i psicoanàlisi per a parlar de valors amb perspectiva de gènere. Les denúncies d'Olympe de Gouges i de Virginia Woolf (21 gen)
- 1.7. Contemporaneïtat: la crisi del subjecte, el posthumanisme i les *subjectivitats nòmades* de Rosi Braidotti. I uns apunts finals sobre Sara Kirchner Catalán (28 gen)

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Es consideren aprovats els alumnes que assisteixin al 80% de les classes (5 punts).

Per a la resta de qualificació es proposa un treball escrit de temàtica lliure relacionat amb el curs.

BIBLIOGRAFIA

- ALCOBERRO, Ramon. *Ètiques per a un món complex*
- ARENDT, Hannah. *La condició humana*
- ARISTÒTIL. *Ètica nicomaquea*
- CAMPS, Victòria. *Breve historia de la ética*
- DE MENAGE, Gilles. *Historia de las mujeres filósofas.*
- DE PIZAN, Christine. *La ciutat de les dames.*
- EPICUR. *Carta a Meneceu*
- GALÍ, Alexandre. *El món moral*
- HUME, David. *Tractat de la naturalesa humana*
- JONAS, Hans. *El principi de responsabilitat*
- KANT, Immanuel. *Fonamentació de la metafísica dels costums*
- NIETZSCHE, Friedrich. *Més enllà del bé i del mal*
- PLATÓ. *Defensa de Sòcrates*

RABASSÓ, Georgina. *L'univers vivent d'Hildegarda de Bingen. Perspectives filosòfiques.*

SARA MIRAS, Núria. *Filòsofes de la contemporaneïtat*

SÈNECA. *Lletres a Lucili*

STUART MILL, John. *Sobre la felicitat*

TAYLOR, Harriet. *L'emancipació de les dones*

WEIL, Simone. *L'arrelament*

WOLLSTONECRAFT, Mary. *Vindicació dels drets de la dona*

NUSSBAUM, Martha. *La tradición cosmopolita. Un noble e imperfecto ideal*

BIRULÉS, Fina. *ARENDT, Hannah. El món en joc*